

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

§. 4. Osius Cordubensis Episcopus, Vitus & Vincentius Ecclesiæ Romanæ Presbyteri, Nicæno Concilio præsuerunt nomine Silvestri Pontificis Maximi, cujus erant Legati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

Dei honorem illustrandum egit. Eodem tempore viginti annis regni annus completus est. Et in Creliconiana canonum collectione dicitur: *Factum est Concilium apud Nicæam Bithyniæ Metropolim à die 13. Calendæ Julii, quod tenuit usque ad 8. Calendæ Septembris, Paulino & Juliano Consulibus.* Adde quod à nullo veterum scriptum sit Nicænam Synodum sub pluribus, quam Paulino & Juliano, Consulibus habitam fuisse. Uno igitur illo anno Constantini vigesimo acta & peracta est Synodus Nicæana, nec nisi duos menses cum diebus aliquot duravit.

Nec audiendus est, 17. Sozomenus, dum ait l. 1. cap. 17. Julium ob ingravescentem ætatem à Nicæna Synodo abfuisse, quod supponit Nicænam Synodum convocatam fuisse sub Julio. At Julius sedere cœpit in Cathedra Petri anno 336. Constantini ultimo, 2. Phorius, dum asserit in lib. de Synodis, Nicænam Synodum sub Silvestro & Julio celebratam fuisse: nam si ita esset, Nicæna Synodus sex & decem annos durasset. 3. Gelasius Cizicenus, dum scribit Nicænam Synodum anno 16. Imperii Constantini indictam fuisse, & Patres sex ipsos annos confedisse. Hic enim author scateat erroribus, & levissimæ authoritatis est.

§. III.

Consilium Nicænum convocatum fuit à Constantino Magno, consentiente Silvestro Pontifice.

Ap. Theod.
l. 1. hist. c. 6.

Prob. Nam 1. Nicæni Patres in sua ad Alexandrinum Synodica epistola sic loquuntur: *Quando quidem Deo Optimo Maximo, eique charissimo Principe Constantino nos ex diversis civitatibus ac provinciis congregante, sacra & magna Synodus Nicæa celebrata est, &c.* 2. In Ephesine Synodo collat. l. legitur: *Fides à trecentis decem & octo Patribus in Metropoli Nicæana à sancta memoria Constantino congregatis exposita.* 3. S. Epiphanius hæresi 69. nu. 11. hæc scribit: *Imperator Ecclesia consulens, cum jam plerisque à se invicem dissidentibus, varia essent schismata, œcumenicam Synodum colligit 318. Episcoporum.* 4. Idem scribunt Theodoretus l. 1. hist. c. 7. Socrates l. 1. cap. 8. & Sozomenus lib. 1. cap. 17. Hæc autem convocatio à Constantino facta est, non per modum imperii, sed per modum adhortationis & invitationis; quo modo Synodos convocari à Christianis Principibus, consentiente Summo Pontifice, nihil vetat.

Quod autem Constantinus Synodum convocavit, Episcopos invitando, non illis imperando, disertè scribit Socrates loco proxime citato, his verbis: *Cum igitur Imperator duobus his malis Ecclesiam concuti videret, universalem Synodum congregavit, omnes undequaque Episcopos per litteras invitans, ut Nicæam Bithyniæ convenirent.* Jam verò quod in hanc convocationem consenserit Silvester, patet ex eo quod, acceptis Constantini litteris, non restitutus sit, sed Legatos suos libens miserit, cum ipse venire non posset, longæva ætate prædeditus. Episcopus urbis Romæ, inquit Theodoretus, ob extremam senectutem abfuit ipse quidem; duos tamen misit Presbyteros, qui ipsius nomine gestis Concilii subscriberent.

Lib. 1. hist.
c. 7.

§. IV.

Osius Cordubensis Episcopus, Vito & Vincentius Ecclesie Romana Presbyteri, Nicæno Concilio præfuerunt nomine Silvestri Pontificis Maximi, cujus erant Legati.

Et 1. quod Osius Nicæno Concilio præfuerit, facile colligitur ex S. Athanasio, id apertè supponente, cum sic ait in Apologia de fuga sua: *In qua Synodo ille (Osius) non dux, & antesignanus fuit: quam non ille recta iuvendo, in suam sententiam pertraxit: que Ecclesia illius præsentie non pulcherrima monumenta retinet.* Et in epist. ad Solit. sic

loquentes inducit Arianos: *Hic (Osius) est Princeps Synodorum; & si quid scribit, ubique auditur. Hic formulam fidei in Nicæna Synodo concepit, & Arianos ubique pro hæreticis traduxit.*

2. Quod cum Oso, Vito seu Vitus & Vincentius præfuerint Synodo, probatur ex Socrate lib. 1. cap. 13. ubi nomina eorum, qui subscripserunt, & quo ordine subscripserunt, refert: *Osius Episcopus Cordubæ Hispaniæ ita credo, ut superius scriptum est. Vito & Vincentius Presbyteri urbis Romæ. Egypti Alexander Episcopus. Magnæ Antiochiæ Eustathius. Hierosolymorum Macarius.* Hunc autem subscriptionum ordinem testatur se ex Athanasio transcripsisse: sic enim prosequitur: *Et reliqui, quorum nomina in libro Athanasii Episcopi Alexandrini, qui Synodus inscribitur, plenissimè digesta sunt.* Ex his autem habemus duo, nempe & in subscriptionibus ordinem ac prærogativam Ecclesiarum servatam esse; nam Alexandrinus Episcopus ante Antiochenum, Antiochenus ante Hierosolymitanum subscripsit; & Osius, Vitonem, ac Vincentium primos subscripsisse. Ergo Osius, Vito & Vincentius in Synodo Nicæna subscripserunt nomine Romani Pontificis, & ut vicem ejus gerentes. Ergo in Synodo Nicæna locum tenuerunt, quem ipse tenuisset, & munia obierunt, quæ ipse obisset Romanus Pontifex, si præfens fuisset. Primum autem locum tenuisset, & Concilio præfuisset Romanus Pontifex, si præfens fuisset. Ergo Osius, Vito, & Vincentius in Synodo Nicæna primum tenuerunt locum, & Præsides fuerunt.

Dices, Eustathius Antiochenus præfuit Synodo: nam primus sedebat à dextris: narrat enim Eusebius lib. 3. de vita Constantini, ad Imperatorem brevem habitam esse orationem ab Episcopo, qui in dextro ordine sedebat primus; & hunc Episcopum fuisse Eustathium testatur Theodoretus lib. 1. cap. 7. Præterea, à veterum multis Eustathius dicitur primus in Concilio Nicæno extitisse. Ergo, &c. R. neg. ant. Ad prob. 1. Resp. primum locum in sinistro ordine, non primum in dextro, honoratiorem fuisse apud Romanos. Ad 2. prob. R. veteres illos Eustathio magno primas in Nicæna Synodo tribuere, non in dignitate & munere, sed in doctrina & facundia.

Dices, Alexandrum Alexandria Episcopum Synodo præfuisse scribunt ipsimet Patres Nicæni in sua ad Alexandrinum epistola. *Si aliud præterea quidpiam, inquit, dum honoratissimus Dominus, & Collega, & Frater noster Alexander una adest, sanctum & statutum fuerit, ipse, utpote qui rebus decisis cum præfuerit, tum communicavit, vobis coram accuratius renunciabit.* Resp. neg. Nam Patres Nicæni etiam secundum versionem hanc, non aliud in sua ad Alexandrinum epistola dicunt, quam Alexandrum rebus decidendis præfuisse. Aliud autem est Synodo præfuisse, & aliud præfuisse rebus decidendis. Præfuit igitur rebus decidendis Alexander, quatenus, cum nulli melius Alexandrinæ Ecclesiæ, quam Ariana pestis, & Ichisma Meletianum affligebant, notus esset status, ea de re præ cæteris à Synodo consultus & auditus est, atque quid ad hæresim profligandam, & tollendum schisma expedire judicaret, referenti, Synodus facilè in omnibus auscultavit. Quare melius vertit Henricus Valesius in hunc modum: *Si quid autem præterea, præfente Domino & charissimo Collega ac Fratre nostro Alexandro, sanctum ac definitum est, id ipse vobis accuratius referet, quippe qui gestorum auctor, ac particeps existat.*

Ap. Theod.
l. 1. hist. c. 7.

Dices. Sozomenus l. 1. cap. 17. recensens primum Sedium Episcopos, qui vel per se, vel per legatos Synodo adfuerunt, ultimo loco ponit Romanum Pontificem: *Hinc Concilia, inquit, interfuerunt ex Apostolicis quidem Sedibus Macarius Episcopus Hierosolymorum, & Eustathius Antiochiæ & Alexander Episcopus Alexandria Julius vero Episcopus urbis Romæ propter senectutem abfuit. Verum illius vice adfuerunt Vito & Vincentius, Romane Ecclesiæ Presbyteri.* Quomodo ergo Synodo præfidere potuerunt Legati Pontificis Romani? Resp.

Sozo-

Sozomenum hic inverso ordine recensere Sedes Apostolicas, & ab infima per intermedias superiores ad supremam ascendere. Nam Hierosolymitanæ Antiochena, Antiochenæ Alexandrina, Alexandrinæ Romana præminebat.

Dices. Theodoretus l. i. hist. c. 7. Socrates l. i. c. 8. Sozomenus l. i. c. 17. duos tantum Legatos Romani Pontificis Vitonem & Vincentium Presbyteros interfuisse Concilio narrant. Ergo Osius non interfuit Concilio, nec præfedit Concilio ut Legatus Romani Pontificis. *R.* Aliud est præcisè dicere, quòd Romanus Pontifex à latere suo Roma miserit duos Presbyteros, ut ipsius nomine præfessent; aliud verò, quòd miserit, ut soli præfessent. Primum dicit Theodoretus, non secundum: *Episcopus*, inquit, *urbis Romæ ob extremam senectutem absuit ipse quidem: duos tamen misit Presbyteros, qui ipsius nomine gestis Concilii subscriberent.* Item aliud est præcisè dicere, quòd duo Presbyteri Vito & Vincentius in Concilio vices Romani Pontificis egerint; aliud verò, quòd soli egerint. Primum dicunt Socr. & Sozom. Non secundum. *Aberat quidem*, inquit Socrates, *regis urbis Antistes: sed præsto eram Presbyteri, qui vices ejus implerent.* *Episcopus urbis Romæ*, inquit Sozomenus, *propter senectutem absuit: verum illius vice adfuerunt Vito & Vincentius, Romana Ecclesiæ Presbyteri.* Ex laudatis igitur Authoribus in locis allegatis habemus quidem duos Ecclesiæ Romanæ Episcopos, à latere Pontificis Roma missos, Concilii Præsides fuisse: at non habemus alium cum illis non fuisse, quia in locis allegatis eorum tantum meminerunt, qui post acceptas ab Imperatore litteras ex urbe regia ad Concilium venerunt, & quibus, quod ab Authoribus præfatis prætermisum ibi est, mandatum fuerat, ut sibi legationis socium assumerent Osium Cordubensem, de Ecclesiâ jam optimè meritum, magna apud Constantinum autoritate pollentem, vitæ sanctimonia, ac fidei sinceritate conspicuum, & de Ecclesiæ Alexandrinæ statu, de Ariano dogmate, arque schismate Meletii probè instructum.

Dices. Esto quòd Osius præfuerit Nicæno Concilio, at saltem non præfuit ut Legatus Romani Pontificis. *R.* neg. Nam vel præfuit ut Episcopus Cordubensis, vel ut Legatus Imperatoris, vel propter toleratos in fidei defensione labores, vel propter gratiam & autoritatem, qua valebat apud Principem, vel propter doctrinam, vel propter sanctitatem, vel denique quia legatione Romani Pontificis fungebatur. Non primum: cum enim Cordubensis Ecclesiâ esset mediocris Ecclesiâ, Hispalensi Metropoliâ immediatè, & Occidentis Patriarchæ per appellationem subiecta, certè jus Episcopo suo tribuere non potuit ad præsidendum universali Synodo, in Oriente congregatæ, ante Apostolicarum Ecclesiarum, Alexandrinæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ Episcopos, & ipsimet Romani Episcopi Legatos.

Non secundum: nam 1. cum Imperator præfens esset, non indigebat Legato. 2. Dicitur non potest Imperator in alium transulisse jus præsidendi, quod ipse sibi minimè arrogavit; imò sibi non competere, aperte agnovit, in humili subfello infra omnes Episcopos ledendo, nec prius sedere volendo, quam, ut sederet, annuissent Episcopi. Non tertium: plures enim aderant, qui majora pro fidei defensione passi fuerant, ut Paphnutius, cui in Maximiani persecutione oculus dexter effusus fuerat, & dexter poplex succisus; Paulus Episcopus Neocæsareæ Euphratensis, in persecutione Licinii ambabus manibus debilitatus, &c.

Non quartum: nam tanta ad minimum apud Imperatorem gratia & autoritate valebat Eusebius Cæsariensis. Non quintum: Eusebius enim Cæsariensis eruditione nemini secundus erat. Non sextum: nam aderant eximie sanctitatis Antistes, ut Alexander Alexandrinus; Spiridion Cypriorum Episcopus, in vita miraculis clarus; Jacobus Nisibis, qui mortuos suscitavit, vitæque restituit, &c. Superest igitur, ut dicatur Osius, quia cum Vitone & Vincentio vices

gerebat Silvestri Summi Pontificis, Nicænæ Synodo cum illis præfedit, primum locum cum illis obtinuisse, & primum cum illis subscripsisse.

§. V.

Symbolum Nicænum.

Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, omnium visibilium & invisibilium Creatorem, & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei, genitum ex Patre unigenitum, hoc est, ex substantia Patris; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantiali Patre; per quem omnia facta sunt, quæ in Cælo sunt & in terra. Qui propter nos homines & propter salutem nostram descendit, incarnatusque, & homo factus est, & passus. Qui resurrexit tertia post diem; ascendit ad Cælos, venturus est, ut vivos judicet, ac mortuos. Credimus & in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt: Fuit aliquando tempus, cum non esset, & antequam gigneretur, non erat; vel quod de non exstantibus factus est: aut qui ex altera substantia vel essentia dicunt esse Filium Dei, aut creatum, aut conversioni mutationique obnoxium, anathematizat Sancta, Catholica, & Apostolica Ecclesiâ.

Loco ad marginem citato scribit Socrates hanc fidem trecentos & octodecim Antistes probasse & amplexos esse, atque uno omnes ore & in unam sententiam conspirantes conscripsisse; quinque tantum repertos esse, qui illam amplecti nollent, Eusebium scilicet Nicomediensem, Theognin Nicænum, Marim Chalcedonensem, Theonam Marmaricæ, & Secundum Ptolemaidis Episcopos, qui vocem Consubstantialis plurimis cavillis ac disteriis infectati, Arii depositioni subscribere noluerunt. Quam ob causam Synodus Arium, & omnes, qui cum eo sentiebant, anathemate percussit; Imperator verò tum Arium ipsum, tum Eusebium ac Theognin exilio multavit, qui posteriores duo paulò postquam in exilium missi essent, in fidem Consubstantialis consensere, libello ad præcipuos Episcopos misso: quapropter ab exilio revocati, Ecclesias suas receperunt, pulsus iis, qui in eorum locum ordinati fuerant, nempe Amphione, qui Eusebio, & Cresto, qui Theognidi substitutus fuerat, ut narrat idem Socrates eod. lib. cap. 14. ubi Eusebii & Theognidis præteritum libellum exscripsit.

§. VI.

Eusebius Nicomediensis & Theognis Nicænus subscriperunt cum aliis Parribus, ac proinde libellus penitentia apud Socratem loco citato, & Sozomenum lib. 2. cap. 16. illis adscriptus, ut suppositus, jure merito rejicitur.

Prob. 1. Ex Epistola, à Synodi Patribus ad Alexandrinos scripta, in qua sic loquuntur: *Primum habita est questio coram piissimo Principe Constantino de impietate ac perversitate Arii & sociorum ejus. Cunctisque suffragantibus placuit, ut impia ejus opinio anathemate damnaretur, verbaque ac nomina blasphemica plena. Et inferius: Tantam verò vim habuit ejus impietas, ut Theonam Marmaricæ, & Secundum Ptolemaidis Episcopum, secum in exitum pertraxerit. Nam & in istos eadem, quæ in illum, lata sententia est. Ecce Synodus, postquam dixit omnes Episcopos in Arii & blasphemiarum ejus condemnationem consensisse, duos tantum excipit, Theonam & Secundum, & de duobus illis tantum Episcopis dicit, quòd cum Ario damnati fuerint. Quis plures audebit excipere, & in plures latam fuisse sententiam excommunicationis & depositionis asserere? Præterea, ponderanda sunt illa Synodi verba: *Tantum verò vim habuit ejus impietas, &c.* Multo enim majorem vim habuisset impietas Arii, si secum in exitum pertraxisset non solum Theonam & Secundum, obscuri nominis Episcopos, sed etiam Theognin Nicænum, & Eusebium Nicomediensem, Bithyniæ Metropolitam, urbis*

Euseb. l. 1. de vita Const.

Theod. lib. 1. hist. c. 7.

Socr. l. 1. c. 12.

ad lib. 1.

Apud Socr. lib. 1. c. 19.